

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

687
07/04/2016

159/19.04.2016

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de Lege pentru respectarea utilizării limbii române ca limbă oficială a statului român*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul deputat independent Diaconu Mihai-Bogdan (Plx. 776/2015, L159/2016).

I. Principalele reglementări

Proiectul de lege reglementează, în principal, instituirea obligației utilizării numai a limbii române în administrația publică locală, în acest scop propunându-se abrogarea prevederilor 19 și art. 76 alin. (2)–(4) din *Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, referitoare la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale din România de a folosi limba minorității naționale în relațiile cu autoritățile administrației publice locale.

II. Observații

1. Menționăm faptul că art. 120 alin. (2) din *Constituția României, republicată*, precizează că: „În unitățile administrativ-teritoriale în care

cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă se asigură folosirea limbii minorității naționale respective în scris și oral în relațiile cu autoritățile administrației publice locale și cu serviciile publice deconcentrate, în condițiile prevăzute de legea organică.”

De asemenea, conform art. 128 alin. (2), „*Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, în condițiile legii organice.*”

Aceste dispoziții constituționale sunt dezvoltate la nivelul legislației infra-constituționale, pentru a se da expresie într-o manieră adecvată, în deplină consonanță cu reglementările internaționale în materie, dreptului fundamental al cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a folosi limba maternă. Or, prin soluțiile normative preconizate se tinde la anihilarea acestui drept fundamental, ceea ce este de natură să imprime prezentului proiect de lege vicii de neconstituționalitate.

Articolul 7 paragraful 1) lit. b) din *Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare* menționează obligația părților (semnatare ale cartei) de a „*respecta aria geografică a fiecărei limbi regionale sau minoritare, în așa fel încât diviziunile administrative existente ori noi să nu constituie un obstacol pentru promovarea respectivei limbi regionale sau minoritare.*” Obligația principală a părții române constă în asigurarea condițiilor pentru utilizarea limbilor minorităților naționale, obligație asumată de statul român prin adoptarea *Legii nr. 282/2007 pentru ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare, adoptată la Strasbourg la 5 noiembrie 1992.*

Legea cadru în domeniul administrației publice locale și alte legi sectoriale acordă o atenție aparte drepturilor pe care le au persoanele aparținând minorităților naționale la nivelul autorităților locale, fiind în acord cu prevederile *Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, semnată la Strassbourg, pe data de 1 februarie 1995, ratificată prin Legea nr. 33/1995*, precum și cu prevederile Constituției României.

În acest sens, printre drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale prevăzute în legislația în vigoare care privesc aspecte ale relației acestor cetățeni cu autoritățile administrației publice locale menționăm:

a) *dreptul de a folosi și limba maternă* în cadrul ședințelor consiliului local și județean (art. 42 alin. (2) și art. 98 din Legea nr. 215/2001);

b) *dreptul de a fi informat și în limba maternă* cu privire la hotărârile cu caracter normativ ale consiliilor locale și județene (art. 50 și art. 98 din Legea nr. 215/2001);

c) *dreptul de comunicare, în scris sau oral, și în limba maternă*, cu autoritățile administrației publice locale și serviciile publice deconcentrate

[art. 19, art. 50, art. 76 alin. (2) și art. 98 din Legea nr. 215/2001 și art. 19 alin. (1) lit. m) din *Legea nr. 340/2004 privind prefectul și instituția prefectului, republicată, cu modificările și completările ulterioare*].

Prin raportare la prevederile art. 6 alin. (2) din Constituție, evidențiem faptul că toate aceste măsuri necesare *”pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate și de nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români.”*

Prin urmare, apreciem că orice normă privind drepturile minorităților naționale care poate fi interpretată în sensul restrângerii utilizării limbii române în relația dintre cetățeni și autoritățile administrației publice locale prevăzute de art. 120 alin. (2) din Constituție poate fi revizuită, cu respectarea drepturilor menționate.

2. Art. 42 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 precizează că *„lucrările ședințelor [consiliului local și județean] se desfășoară în limba română”* și că *”documentele ședințelor de consiliu se întocmesc în limba română”*. Acest alineat precizează că, în situația în care *”consilierii locali aparținând unei minorități naționale reprezintă cel puțin o cincime din numărul total, la ședințele de consiliu se poate folosi și limba română. În aceste cazuri se va asigura, prin grija primarului, traducerea în limba română.”*

În temeiul art. 5 din *Legea nr. 282/2007* cu privire la limbile unor minorități naționale (bulgară, cehă, croată, germană, maghiară, rusă, sârbă, slovacă, turcă, ucraineană) România s-a angajat, în condițiile art. 10, paragraful 2, lit. f) din Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, *”să permită și/sau să încurajeze ”folosirea de către autoritățile locale a limbilor regionale sau minoritare în dezbaterile din consiliile lor, fără a exclude totuși folosirea limbii (limbilor) oficiale a (ale) statului.”*

Apreciem că utilizarea unei limbi a unei minorități naționale, în cadrul menționat, fără a exista posibilitatea pentru persoanele care cunosc doar limba oficială să înțeleagă cele susținute în cadrul dezbaterilor, reprezintă o încălcare atât a prevederilor constituționale menționate anterior, cât și a prevederilor Cartei.

3. Referitor la **art. 5** din proiectul de lege, menționăm că site-urile de internet ale autorităților administrației publice locale nu au fost menționate de prevederile Cartei, având în vedere anul încheierii acesteia – 1992. Cu toate acestea, având în vedere celelalte prevederi ale Cartei și, de asemenea, prevederile art. 6 alin. (2) și art. 13 din Constituție, considerăm că putea fi avută în vedere reglementarea modului de prezentare a informațiilor

disponibile pe aceste site-uri, în sensul instituirii obligației de a fi prezentate în limba română, pe site, toate informațiile disponibile și a traducerii anumitor informații, în limbile unor minorități naționale (sau într-o limbă de circulație internațională).

4. Învederăm că, în temeiul art. 5 din Legea nr. 282/2007, cu privire la limbile minorităților naționale sus-menționate, România s-a angajat, în condițiile art. 10, paragraful 1, lit. a) (ii) din Cartă să vegheze ca „*funcționarii autorităților administrative care asigură relația cu publicul să folosească limbile regionale sau minoritare în raporturile lor cu persoanele care li se adresează în aceste limbi.*”

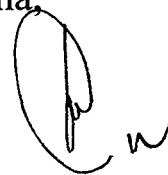
În mod evident, o astfel de obligație nu dă dreptul unei autorități a administrației publice locale să condiționeze angajarea întregului personal (din cadrul aparatului de specialitate al primarului) de cunoașterea limbii unei minorități naționale.

Astfel cum prevede Carta, o astfel de condiție poate fi impusă angajaților „*care asigură relația cu publicul*”. Articolul 76 alin. (3) din Legea nr. 215/2001 este în concordanță cu prevederile *Cartei* menționate.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestui proiect de lege.**

Cu stimă,

Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului